

§ Strängnäs kommuns klimatråd

2024-04-22

Till kommunstyrelsen

Minnesanteckningar från tredje mötet i Strängnäs kommuns klimatråd tisdagen den 12 mars 2024

I enlighet med *Styrdokumentet Klimatrådet 2022-01-04 5§* skall mötesanteckningar vid klimatrådets sammanträden skickas till rådets representanter samt till kommunstyrelsen för kännedom och publiceras på kommunens webbplats. Ett tredje sammanträde genomfördes i klimatrådet den 12 mars 2024 vilket redovisas i bifogad handling.

Undertecknad är beredd att medverka vid kommande möte i kommunstyrelsen och närmare beskriva innehållet i redovisningen och förutsättningarna för det fortsatta arbetet i klimatrådet.

Strängnäs den 19 april 2024

Magnus Brandel

Ordföranden i klimatrådet

Delges

Medlemmarna i klimatrådet

Övriga deltagare vid mötet

För kännedom

Kommunalråden

Strängnäs kommuns klimatråd

2024-04-22

Minnesanteckningar från tredje mötet i Strängnäs kommuns klimatråd tisdagen den 12 mars 2024 kl 1000 till 1200

Deltagare: Magnus Brandel s ordförande, Magnus Stuart m, Simon Simonsson sd, Hugo Rundberg c, Marie Eriksson Drotte lp, Anders Svensson l, Ted Danson v.

Därutöver medverkade Ragnar Lindén och Erica Wethje i samverkansgruppen gemensamt med Solör.

Frånvarande: Gerard de Geer kd och Ove Janson mp resp. Charlotte Halvarsson Kindmark, och Anders Pettersson Solör Samverkansgruppen

Sammanfattning

I denna rapport till Kommunstyrelsen analyserar Klimatrådet kommunens och Solör Bioenergi AB:s arbete med att genomföra det *Samverkansavtal (bilaga 20 till shareholders Agreement)* som har upprättats i samband med att avtalet mellan kommunen och Solör Bioenergi som tecknades i juni 2021.

Vidare analyseras Klimatrådet *kommunens klimatarbete*. Klimatrådet uppmärksammar att förutsättningarna för kommunens klimatarbete har förändrats genom riksdagens beslut om ändring av klimatpolitiken.

Utan att ta ställning i sak visar klimatrådets analys att det kan vara angeläget att beakta vänsterpartiets motion om det fortsatta inriktningen och omfattningen av klimatrådet i kommunens arbete.

1. Ordförande hälsar välkommen till det tredje mötet i Klimatrådet, dagordning fastställs

Ordföranden välkomnade ledamöterna till det tredje mötet i Strängnäs klimatråd och dagordningen fastställdes.

2. Vi går runt bordet

3. Årsrapport utvärdering av samverkansgruppen Strängnäs – Solör, Ragnar Linden och Erica Wethje

Ragnar och Erica redovisar årsrapporten som utvärderar samverkansgruppen Strängnäs – Solör,

4. Synpunkter på samverkansgruppens arbete

Samarbetet mellan Kommunen och Solör Bioenergi regleras i ett *Samverkansavtal* som fogades till det gemensamma avtalet som reglerade klimatfonden och Klimatgruppen i juni 2021. Det innehöll ett grundläggande hållbarhetssamarbete med fokus på energi och klimat som träffades mellan Strängnäs Kommunföretag AB, Strängnäs och Solör Bioenergi Fjärrvärme AB.

Under *Ambition och mål* anges att parternas ambition är att utveckla samverkan kring två huvudområden:

1. Fjärrvärme/kyla som en naturlig del av Strängnäs framtid
2. Hållbarhetsfrågor som främjar utvecklingen mot en klimatneutral och effektiv användning av energi

De kompletta skrivningarna som återfinns under p. 1 och p. 2 redovisas i *bihanget* till denna skrivelse.

Calors målsättning är att energiproduktionen i Strängnäs skall vara fossilfri senast 2025. Kommunens mål är att det geografiska området Strängnäs kommun ska ha fossilfria transporter 2030 och vara klimatneutralt 2040 (omfattar även negativa utsläpp).

För att implementera samverkansavtalet i praktiken togs en instruktioner fram baserad på samverkansavtalet (***Instruktion Samverkansgrupp Solör Bioenergi och Strängnäs kommunföretag***).

Instruktioner är mer övergripande till sin karaktär än *Samverkansavtalet* genom att inte precisera och reglera det materiella innehåller i avtalet som redovisas i *bihanget*. Det innebär att instruktionen inte anger hur arbetet skall implementeras med utgångspunkt i redovisade två huvudområden för avtalet och riktlinjer för hur de skall tillämpas i praktiken i linje med samverkansavtalet.

Klimatrådets analys

En genomgång av samverkansavtalet från 2021 visar att de övergripande riktlinjer som lades fast gemensamt i form av *Fjärrvärme/kyla* resp. *Hållbarhetsfrågor* inte följdes upp i instruktionerna till Klimatfonden. Det saknas därför en tydlig koppling mellan *Samverkansavtalet* och den konkreta hantering av ansökningar som hittills skett med stöd av Klimatfonden. Det gäller särskilt den del som hanterar hållbarhetsfrågor. Det innebär att de riktlinjer som lagts fast i samverkansavtalet *inte* följts upp och genomförts i beredningen och beslut i konkreta ansökningar.

Eftersom *Klimatrådets* uppgift är rådgivande har rådet valt att analysera hanteringen av ansökningar ställd mot Samverkansavtalet. Det är ytterst ägarnas ansvar i form av Solör Bioenergi AB och Strängnäs kommunföretag AB kopplat till Kommunstyrelsen i Strängnäs och ytterst Kommunfullmäktige att överväga behov av åtgärder med anledning av klimatrådets analys. Vill huvudmännen ha ytterligare klarlägganden eller synpunkter från Klimatrådet är vi självfallet beredda att medverka till detta. Uppdraget är med andra ord avslutat i denna del.

5. Klimatbokslut från Strängnäs kommun

Det klimatbokslut som har utarbetats av KS ger en ambitiös och bra bild av kommunförvaltningens arbete med klimatfrågor. Det framstår samtidigt som svårt att uppnå kommunens fastlagda mål för fossilfrihet till 2030 och klimatneutralitet till 2040 samt målet att begränsa utsläppen av klimatpåverkande gaser med hänsyn till Parisavtalet. Problemet i detta sammanhang gäller dock inte bara kommunens insatser. Viktigare är att riksdagen *dels* ändrat målen och lagstiftningen rörande inblandning av förnybara bränslen i bensin och diesel, *dels* sänkt priset på bensin och diesel till konsument vilka båda påverkar förutsättningarna för kommunens klimatarbete. Det skulle därför i sig inte behöva innebära en minskning av *kommunens* klimatambitioner utan mer en *anpassning* av arbetet till dagens förutsättningar angivna av riksdagen. Regeringens hittillsvarande arbete med att uppnå klimatmålen nationellt har nyligen utvärderats och redovisats till regeringen av Klimatpolitiska rådet.

Klimatrådets analys

Klimatrådets analys visar att det kan finnas motiv att överväga en översyn av gällande Klimat- och energiplan för kommunen som anpassas till riksdagens ändrade förutsättningar för klimatpolitiken. Det ankommer på Kommunen att föreslå åtgärder på detta område i med beaktande av rådets analys i samråd med Solör.

6. Övriga frågor

Inga övriga frågor väcktes under denna punkt.

7. Intern överläggning i Klimatrådet

Vänsterpartiet v har nyligen i en motion till fullmäktige den 11 dec 2023 *Revidera arbetsordningen och uppdraget för Klimatrådet, KF 11 dec 2023* föreslagit en revision av arbetsordningen och uppdraget för Klimatrådet. v föreslår att Klimatrådet även formellt och uppgiftsmässigt frikopplas från fjärrvärmeförsäljningen och det samverkansavtal som då upprättades och i stället blir ett råd för klimatfrågor och hållbar utveckling.

Klimatrådets analys

Klimatrådets roll är inte att ta ställning till innehåller i denna motion som det ankommer på KS att pröva i samverkan med Solör.

8. Mötet avslutas

Ordförande avslutade mötet och tackade deltagarna för ett inspirerande möte. Vi kommer att skicka över ett utkast för synpunkter till Klimatpolitiska rådet och övriga som deltog vid mötet.

Bihang

Utdrag ur Samverkansavtal Strängnäs kommunkoncern genom Strängnäs kommunföretag AB och Solör Bioenergi fjärrvärme (bilaga 20 till Shareholders Agreement)

1. Fjärrvärmens/kylan som en naturlig del av Strängnäs framtid

Calor spelar en central roll i Strängnäs kommuns värmeförsörjning och är ur ett samhällsperspektiv en av de mest resurseffektiva uppvärmningslösningar som existerar. Genom att gemensamt verka för att sprida kunskap om kraftvärmens fördelar samt om hur systemet kan utnyttjas, utvecklas och byggas ut för att maximera fjärrvärmens nyttjandegrad, där så är ekonomiskt försvarbart, kan en mer långsiktig energieffektiv och klimatneutral bas för energiförsörjningen av Strängnäs kommun erhållas. Målet är att fjärrvärme ska vara en naturlig och konkurrenskraftigt val för staden invånare.

- a. Parterna utvärderar fjärrvärme/kyla som alternativ i samtliga nyetableringar och renoveringsprojekt. Fjärrvärme/kyla står i samklang med kommunens ägardirektiv till de egna bolagen.
- b. Energibesparingar ska mätas i använd energi, inte i köpt energi.
- c. Energikvalitet ska beaktas: el ska främst användas där värme inte är ett alternativ.

2. Hållbarhetsfrågor som främjar utvecklingen av en klimatneutral och effektiv användning av energi.

Genom att ta ett övergripande systemperspektiv på kommunens hållbarhetsfrågor och genom att skapa en samsyn ska parterna definiera och överenskomma om relevanta utvecklingsprojekt. Ett övergripande systemperspektiv skall vara ledstjärna för en total optimering, från produktion till slutanvändning, för att på så sätt undvika suboptimeringar.

- a. Utveckla samarbetet kring infrastrukturen så som översiktsplaner energiplaner och samrådsförfarande för att i tidiga skeden kunna samverka inom energifrågor ur ett övergripande systemperspektiv och samhällsekonomiskt effektivt sätt (resursförbrukning och utsläpp) samt koordinering vid etablering.
- b. Skapa en samverkansplattform i form av ett Klimatråd för lokal energi och klimatomställning där kommunkoncern, näringsliv och andra organisationer finns representerade. Där förväntas Solör ingå som en viktig Part.
- c. Främja ny energiteknik som leder till ökad hållbar energianvändning.
- d. Gemensamt och i förekommande fall, tillsammans med andra aktörer, söka pengar från olika bidragsgivare inom EU och Sverige för hållbarhetsprojekt

Samverkan begränsas dock enligt avtalet till de delar där partner har en direkt möjlighet att påverka. Samverkan kan komma att omfattas av Solörs övriga verksamheter då Parterna finner detta av intresse.

Genomförande

För samverkans styrning och uppföljning tillsätts en operativ samverkansgrupp. Samverkansgruppen tillsätter erforderliga resurser arbetsgrupper/projektgrupper för arbetets genomförande. Dessa kan vara stadigvarande eller projektbaserade. Fokus skall särskilt vara på de frågeställningar, punkt 1 och 2, som anges i detta avtal.

Samverkansgruppen ansvarar för uppföljning och rapportering till Klimatrådet. Varje större aktivitet och specifikt projekt som Parterna kommer överens om bör formaliseras i en projektplan där omfattning, mål, tidsplan och Parternas åtagande inklusive ekonomi formuleras. Det är av speciell vikt vid extern finansiering. Samverkansgruppen fattar beslut om vilka projekt som skall genomföras.

I samverkansgruppen ingår två medlemmar från Strängnäs och två medlemmar från Solör. Strängnäs är sammankallande i Samverkansgruppen. Samverkansgruppen sammanträdet minst 4 gånger per år.

Därefter finns avsnitt som behandlar Ekonomi, ägande av resultat samt kommunikation, Avtalstid, Ändringar och tillägg samt Lag och tvist som dock ligger vid sidan om scopet i denna analys.